

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4604

Mesečna naročnina 18 lit, za inostranstvo 51-50 lit.

Cen. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

SLOVENE

SEPTEMBER-1943

23

CETRTEK

General Leon Rupnik predsednik uprave Ljubljanske pokrajine

Der Gauleiter und Reichsstatthalter hat in seiner Eigenschaft als Oberster Kommissar in der Operationszone Adriatisches Küstenland mit einem Erlass vom 20. September 1943 für die Verwaltung der Provinz Laibach den Chef der Provinzialverwaltung eingerichtet und zum Präsidenten der Verwaltung den Bürgermeister der Stadt Laibach, Divisionsgeneral Leo Rupnik bestellt.

Slowenen und Sloweninen!

Mit der auf Befehl des Führers des Grossdeutschen Reiches vom Gauleiter und Reichsstatthalter in Kärnten in seiner Eigenschaft als Oberster Kommissar in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« erfolgten Bestellung einer eigenen Landesverwaltung für die Provinz Laibach wird uns Slowenen die Möglichkeit geboten, unser Geschick noch während dieses Krieges selbst in die Hand zu nehmen und mit Verstand, fleissiger Arbeit, strenger Disziplin, sozialem Opfersinn und loyaler Haltung jene Voraussetzungen zu schaffen, welche dem slowenischen Volke in der Völkerfamilie des neuen Europa den Bestand und eine glückliche Zukunft sichern sollen.

Nach den unerhörten Leiden, welche uns von der mit den Feinden Europas geheim verbündeten, verräterischen, feigen Badoglio-Clique und ihren Busenfreunden, den einheimischen bolschewistischen Banditen und Mordbrennern zugefügt wurden, wird wohl jeder anständig denkende Slowene zur Einsicht gekommen sein, dass uns nur die nationale Verträglichkeit mit allen Nachbarvölkern, das feste brüderliche Zusammenhalten in unserer eigenen Volksgemeinschaft sowie die vertrauensvolle Mitarbeit mit der deutschen Wehrmacht, in deren Obhut wir nun stehen, wieder zur Ruhe, Ordnung, konstruktiven Arbeit und zum täglichen Brot bringen können.

Wenn wir in diesem Sinne alle unsere Kräfte einsetzen werden, dürfen wir bestimmt hoffen, dass das slowenische Volk in seiner Gesamtheit einer glücklichen Zukunft entgegen geht.

Diese uns gestellten Aufgaben werden nur von zwei Feinden bedroht. Vom Bolschewismus, welcher uns zu stumpfen, seelen- und gottlosen Arbeitssklaven für die jüdische Weltherrschaft niederknüpfeln will und von der Plutokratie, welche uns das Wenige, was wir noch haben, für die jüdischen Geldschränke stehlen möchte. Diese zwei Feinde, gegen welche die deutsche Wehrmacht und ihre Verbündeten an den europäischen Fronten kämpfen, müssen und werden von uns in den engen Grenzen unserer Heimat mit allen Mitteln bekämpft werden, um dann — nach Herstellung der Sicherheit — jene Ruhe, Ordnung und Arbeit zu schaffen, welche uns den Aufbau und das Leben in unserer schönen Heimat gewährleisten werden.

Die Gewähr für den Erfolg dieses Kampfes und die daraus spriessende schöne Zukunft unseres Volkes bietet uns der geniale Führer des Grossdeutschen Reiches Adolf Hitler, welcher den Kampf für das Glück aller ehrliebenden und aufbauwilligen jungen Völker des Europas führt.

Der Provinzialverwaltung wurde es zur Pflicht gemacht, die Bevölkerung der Provinz so zu führen, dass sie vornehmlich durch eigene Kraft wieder jene Haltung und jenes Ansehen erlangt, welche das slowenische Volk im besonderen sich in seinem fast 1400 jährigen Leben im mitteleuropäischen Raume, zwischen seinen zwei grossen Nachbarvölkern, durch seinen Fleiss, seine Ausdauer, seine Strebsamkeit, seine Begabung und seinen festen Gottesglauben schon geschaffen hatte.

Auf allen Gebieten des Lebens, insbesondere aber bei der Bekämpfung der bolschewistischen Banditen im eigenen Lande, der Beschaffung von Arbeit und Brot für alle Arbeitswilligen, der Herstellung der sozialen Gerechtigkeit und des Aufbaues unserer zerstörten Heimat wird die Provinzialverwaltung ihre Pflicht erfüllen. Hierzu fordert sie alle Slowenen und Sloweninen, insbesondere aber die slowenische Jugend auf, mitzuwirken. Nur so kann und wird unsere slowenische Volksgemeinschaft im neuen Europa gedeihen. Lässt also allen müssigen kleinen Streit, der uns so furchtbar geschadet hat, stellt das Gemeinwohl vor den Eigennutz, kehrt in euer Heime und zu eurer Arbeit zurück, helft euch selbst, damit auch Gott euch helfen wird.

Diejenigen aber, die auch diesem meinem Aufrufe nicht folgen sollten, werden die drakonischen Kriegsgesetze der für diesen Teil Europas verantwortlichen deutschen Wehrmacht unerbittlich treffen.

Der Präsident der Provinzialverwaltung:

Divisionsgeneral LEO RUPNIK

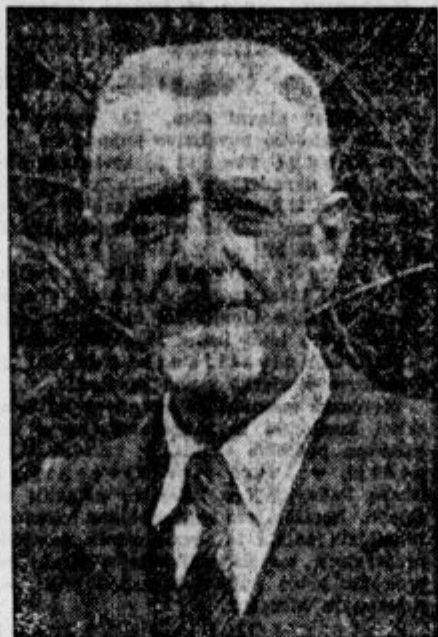
Il Gauleiter e Luogotenente del Reich, nella sua qualità di Commissario supremo nella zona di operazioni del Litorale-Adriatico, con il suo decreto del 20 settembre 1943 per l'Amministrazione della Provincia di Lubiana ha costituito il Capo dell'Amministrazione provinciale e nominato presidente della stessa Amministrazione il Podesta della città di Lubiana il generale Leo Rupnik.

General Rupnik časnikarjem!

Gospoda moja!

Za posebno zadoščenje cenim, da Vas lahko tu pozdravim prav na ta, za nas Slovence tako pomembni dan. Izvajanja gospoda dr. Lapperja ste slišali in meni pač ni treba več poudarjati, da se jim pridružujem v polnem obsegu.

Pri srcu pa mi je, da Vam pri tej priložnosti izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo za lojalno mišljenje in pošteno delo, ki ste ga ob mojem županovanju Ljubljani izkazovali za ko-

General Leon Rupnik

risti in pomoč našemu trpinčenemu slovenskemu ljudstvu. Pri tem niste storili samo dobro delo v listih, prihajajočih v javnost, temveč tudi neslužbeno — s svojim humorjem, s svojo dovtipnostjo, s svojo ironijo in satiro —, ko ste vedno nergavim kritikarjem in vsevednim gobezdačem med ljubljanskimi kavarnskimi strategi in gostilniškimi politiki, s tem pa tudi našim poglavitnim sovražnikom — boljševikom in plutokratom kot orozju za judovsko svetovno nadoblast — prizadejali marsikak krepek udarec in spravili razsodnejše Ljubljančane v smeh in s tem k pameti.

Sedaj Vas pa prosim — gospoda moja —, da v bodoče prav tako spretno, a dosti bolj sproščeno in živo nadaljujete z delom po sporocenihih smernicah, ter da s svojim močnim orozjem duha, besede in pisave odločate — da, celo kot napadalna četa sodelujete pri pokončevanju sovražnikov, pri ozdravljenju našega naroda, pri popravljanju vse škode in pri obnovi naše sedaj opustošene, vendar še vedno prelepe in nadvse ljubljene domovine. Pri tem Vas bo spremljala vsa dobrohotnost velikega nemškega naroda in njegovega vodstva, prav tako pa tudi kreпка podpora slovenske pokrajinske uprave.

Za prvi začetek sedanjih Vaših velikih nalog Vas pa prosim, da moj oklic našim rojakom, ki Vam ga izročam, objavite še danes v posebnih izdajah ter ga tolmačite v smislu dobljenih navodil po najboljši volji in znanju.

Današnji dan, je za prebivalstvo Ljubljanske pokrajine zgodovinski dan. V Vlado palači so zastopniki nemške oblasti prebrali vpričo slovenskih časnikarjev razglas državnega namestništva, ki je imenovalo za predsednika pokrajinske uprave Ljubljanske pokrajine divizijskega generala in ljubljanskega župana gospoda Leona Rupnika.

Razglas o imenovanju generala Rupnika Leona za predsednika pokrajinske uprave Ljubljanske pokrajine je po pozdravu Führerja prebral nekaj minut po drugi uri dr. Lapper. V svojih izjavah je pribijal temeljne misli ter navajal okoliščine, zaradi katerih se je nemško državno vodstvo odločilo prevzeti neodgovornost razvoja dogodkov tudi v naši pokrajini. Po prečitavanju tega razglasila in utemeljitvi tega zgodovinskega dogodka je prevzel besedo general Rupnik, ki je najprej izrekel zahvalo vsem slovenskim časnikarjem za lojalno sodelovanje, zlasti pa aktivnim protikomunističnim borecem, ki so s svojim peresom ter odkrito odločnostjo pobijali lažno komunistično propagando ter tako sodelovali s pravnimi protikomunističnimi borci. Zagotovil je, da bo njihovo delo podprl ter to zagotovilo potrdil tudi s obljubo velikega nemškega naroda in njegovega vodstva, ki bo prav tako spremljalo vse naše protikomunistične delovanje, nato pa je prosil časnikarje, da objavijo javnosti la velepomemben odlok nemške oblasti.

Slovenski narod se veseli tega dogodka, ker ve, da je s tem napočila nova doba, ki bo prinesla v naše kraje mir in red ter našo ozemlja očistila mednarodnih komunističnih zločincev.

Pokrajinski vodja in državni namestnik je v svoji lastnosti kot najvišji komisar v operacijski zoni Jadransko Primorje s svojim odlokom z dne 20. septembra 1943 za upravo Ljubljanske pokrajine ustanovil mesto načelnika pokrajinske uprave in za predsednika uprave imenoval ljubljanskega župana, divizijskega generala L. Rupnika.

Slovenci in Slovenke!

Po ukazu Vodje velikonemške države je okrožni vodja in državni namestnik Koroške kot vrhovni komisar operacijske zone »Jadransko primorje« postavil lastno deželno upravo za Ljubljansko pokrajino ter je nam Slovencem s tem dana možnost, da svojo usodo še med to vojno sami vzamemo v svoje roke ter si z razumom, z marljivim delom, s strogo disciplino, s smislom za socialno požrtvovalnost in z lojalnostjo ustvarimo one pogoje, ki naj slovenskemu narodu v družini narodov nove Evrope zagotove obstoj in srečno bodočnost.

Po neznanskem trpljenju, ki so nam ga prizadeli s sovražniki Evrope tajno zvezani izdajalski, strahopetni Badoglijevci in njihovi priskledniki ter domači boljševiški razbojniki in požigalci, bo pač sleherni pošten Slovenec uvidel, da nas bodo k miru, redu, konstruktivnemu delu in k vsakdanjemu kruhu spet privedle samo strpnost z vsemi sosednjimi narodi, trdna bratska vzajemnost v naši lastni narodni skupnosti in pa tudi zaupljivo sodelovanje z nemško vojno silo, ki smo sedaj pod njeno zaščito.

Če bomo vse svoje moči napeli v tem smislu, lahko zanesljivo upamo, da gre slovenski narod srečni bodočnosti naproti v vsej svoji celoti.

Te naše naloge ogrožata samo dva sovražnika: boljševizem, ki nas za judovsko vlado sveta hoče potlačiti do topih robotov brez duše in Boga, z njim pa plutokracija, ki bi nam za judovske blagajne rada ukradla še to bore malo, kar imamo. Proti tema dvema sovražnikoma, ki se z njima ob svojih zaveznikih bojuje nemška vojna sila na evropskih frontah, se moramo mi z vsemi sredstvi boriti v ozkih mejah naše domovine, da si po vzpostavitvi varnosti ustvarimo tak mir, red in delavnost, da nam bo zagotovljena obnova in življenje v naši lepi domovini.

Jamstvo za uspeh tega boja in za bodočnost našega naroda, ki bo iz tega boja vzkllila, nam daje genialni vodnik boja za srečo vseh mladih evropskih narodov, ki jim je za čast in obnovo, — Vodja velikonemške države Adolf Hitler.

Pokrajinski upravi je poverjena dolžnost, naj vodi prebivalstvo pokrajine tako, da predvsem z lastnimi silami doseže tako trdnost in tak ugled, kakršno si je slovenski narod sam v svojem skoraj štirinajststoletnem življenju v srednjeevropskem prostoru med svojima dvema velikima sosednjima narodoma že pridobil s svojo delavnostjo, s svojo vztrajnostjo, s svojo prizadevnostjo, s svojo nardarjenostjo in s svojo trdno vero v Boga.

Na vseh poljih življenja, zlasti pa pri pokončevanju boljševiških razbojnikov na lastni zemlji, pri priskrbi dela in kruha za vse delavljne, pri uveljavljanju socialne pravičnosti in pri obnovi naše razdrte domovine bo pokrajinska uprava storila svojo dolžnost. Tako vse Slovence in Slovenke, še posebno pa slovensko mladino, poziva k sodelovanju. Samo tako bo v novi Evropi mogla uspevati in bo prospevala naša slovenska narodna skupnost. Pustite tedaj vse malenkostne, jalove razprtije, ki so nam škodovala tako strahotno, postavite skupno blaginjo pred sebičnost, vrnite se na svoje domove k svojemu delu in pomagajte si sami, da nam tudi Bog pomaga.

Tiste pa, ki se ne bi ravnali niti po tem mojem klicu, bodo neusmiljeno zadele trde vojne postave za ta del Evrope odgovorne nemške vojne sile.

Predsednik pokrajinske uprave
div. general LEON RUPNIK.

Iz življenja generala Rupnika

Leon Rupnik se je rodil 10. avgusta 1880 v Lokvah na Primorskem. Svoje obiskoval v Idriji, št. Pavlu in Ljubljani, dokler ni leta 1895 vstopil v pehotno kadetsko šolo v Trstu. V avgustu leta 1899 je Rupnik bil že dodeljen kot kadet-častnik hrvaškemu varaždinskemu pehotnemu polku št. 16. Leta 1907 je bil pozvan v vojno šolo na Dunaju. Do srede leta 1911 je opravljal, potem ko je že napredoval do stotnika, četno službo po četah najrazličnejših polkov. Med svetovno vojno je v zimi leta 1916-17 bil premeščen na podlagi spontanega prošnje izrečene med moštvo nekega armadnega zbora kot major v generalni štab generalnega feldmaršala Kötendorfa. V juliju 1918 je bil imenovan za šefa štaba v vojni laki v Boki Kotorski. Leta 1919 je bil prevzet v jugoslovansko vojsko, v kateri je v nadaljnjih letih napredoval do divizijskega generala. Divizijski general Rupnik je bil imetnik različnih visokih odlikovanj avstroogrske armade in tudi nosilec želez-

nega križa druge stopnje. Železni križ druge stopnje je prejel divizijski general Rupnik leta 1917, ko se je udeleževal bojev s četami Kerenskega. V septembru leta 1941 so komunistični zločinci izvršili na divizijskega generala Rupnika v Ljubljani atentat, pri katerem pa se je general Rupnik žudežno rešil. 3. junija leta 1942 je postal divizijski general Rupnik ljubljanski župan. To častno in odgovorno mesto je zasedel general Rupnik v času, ko je bila usoda Ljubljane in Ljubljanske pokrajine odvisna od čvrste roke in od treznega ter razsodnega vodstva vse javne uprave, zlasti ljubljanskega mesta.

Imenovanje novega predsednika pokrajinske uprave za Ljubljansko pokrajino v osebi generala Rupnika Leona so narekemale razmere in čas, ki zahtevajo za tako častno, še bolj pa odgovorno mesto in službo osebo, moža skrajne energije in skrajne požrtvovalnosti, moža, ki zasluži vse zaupanje in v katero ga v teh resnih in kritičnih časih gleda ves slovenski narod. Slovenski narod ga pozdravlja v teh najresnejših in zgodovinskih časih z željo, da bi lahko s svojo osebo in z žrtvami, katere je prevzel nase s tem odgovornim mestom, mnogo storil za slovenski narod.

Slovesno umeščenje predsednika generala L. Rupnika

Ljubljana, 22. septembra
V sredo popoldne se je ob 16.30 v slovesno okraseni dvorani vladne palače izvršilo umeščenje novoimenovanega predsednika civilne uprave generala Leona Rupnika. K tej tako pomembni slovesnosti so prišli mnogi civilni odličniki in šefi pokrajinskih uradov ter načelniki oddelkov pokrajinske uprave. Prvi je spregovoril vladni predsednik dr. Wolsger, ki je v posvsemem in klenem govoru označil pomen današnjega dogodka. Za njim je povzel besedo novi predsednik pokrajinske uprave general

Sowjetische Stöße aufgefangen Örtliche Kämpfe in Süditalien — Deutsche Truppen mit national-faschistischen Einheiten und freiwilligen Landeinwohnern in Angriff gegen slowenische Aufständische

Aus dem Führer-Hauptquartier, 22. Sept.
Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der Ostfront griff der Feind gegen sternen weiter an den Schwerpunkten in Rumänien von Poltava, Roslawij und Smolensk an. Seine mit starken Kräften geführten Durchbruchsangriffe wurden aufgefangen.

In den Gewässern des Nordkaps schossen deutsche Jäger- und Zerstörerverbände zusammen mit der Bordflak eines Geleits von 38 angreifenden Sowjetflugzeugen 21 ab.

An der süditalienischen Front fanden nur örtliche Kampfhandlungen statt. Slowenische Aufständische zusammen mit italienischen Kommunisten und Bandengruppen aus dem kroatischen Raum versuchten in Ostvenezien, in Istrien und in Slowenien unter Ausnutzung des Badoglio-Vertrages die Macht an sich zu reißen. Deutsche Truppen unterstützt von national-faschistischen Einheiten und freiwilligen Landeinwohnern haben die wichtigsten Orte und Verkehrsverbindungen besetzt und stehen im Angriff gegen die raubenden und plündernden Aufständischen.

Im Mittelmeerraum griff die Luftwaffe wiederholt mit gutem Erfolg Flugplätze, Marschkolonnen und Stellungen des Feindes an und vernichtete zwei grosse Schnellboote.

Bei Gibraltar versenkten unsere Unterseeboote 3 feindliche Zerstörer, torpedierten ein stark geschütztes Küschiff und vernichteten einen Frachtsegler, sowie ein feindliches Flugzeug.

Im Tyrrhenischen Meer versenkten Fahrzeuge der Kriegsmarine einen zum Feind übergegangenen Dampfer der Badoglio-Regierung von 14.500 BRT. und beschädigten ein weiteres grosses Schiff, so wie einen Minenleger und ein anderes kleineres Kriegsfahrzeug schwer.

In der Ägäis vernichtete ein Unterseebootjäger das in britischen Diensten stehende griechische Unterseeboot »Cassiope« und brachte Teile der Besatzung als Gefangene ein.

In der vergangenen Nacht griffen schnelle deutsche Kampfflugzeuge Einzelziele in Südeuropa an.

Bei freier Jagd über dem Atlantik wurde ein britisches Grossflugboot abgeschossen.

Sovjetski sunki zadržani

Krajevni boji v južni Italiji — Nemške čete skupno z narodno-fasističnimi edinicami in domačimi prostovoljci v boju proti slovenskim upornikom

Führerjev glavni stan, 22. septembra.
Nemška vrhovna poveljstva objavila:

Na vzhodni fronti je sovražnik večkrat dalje napadal na težiščih v področju Poltave, Roslawija in Smolenska. Njegovi z močnimi silami izvedeni napadi za prodor so bili preprečeni.

V vzhodni Severnega Rta so sestre. III. nemški lovel in torpedna letala skupno s profiliralskim topništvo nekega konvoja 21 sovjetskih letal izmed 38 napadajočih.

Na južnitalijanski fronti je bilo samo krajevno bojno delovanje.

Slovenski uporniki so skupno z italijanskimi komunisti in skupinami tolp z hrvaškega področja skušali v vzhodni Br. nečiji, v Istri in v Sloveniji z izrazito Badoglijevega izdajstva polastiti se oblasti. Nemške čete so s podporo narodno-fasističnih edinic in prostovoljnih domačih prebivalcev zasledile najvažnejše kraje in prometne osebe ter začele napad proti ropajočim in plenečim.

V Sredozemlju je letalstvo ponovno

z dobrim uspehom napadalo letališča, kolone na pohodu in postojanke sovražnika ter uničilo dva velika hitra čolna.

Pri Gibraltarju so naše podmornice potopile tri sovražne rušilce, torpedirale močno zavarovano hladilno ladjo in uničile prevoznico jadrnico, kakor tudi eno sovravno letalo.

V Tirenskem morju so potopile enote vojne mornarice parnik Badoglijeve vlade, ki je prestopil k sovražniku s 14.500 tonami in hudo poškodovale nadaljnjo veliko ladjo, kakor tudi eno minonosico in še neko drugo manjšo bojno enoto.

Na Egejskem morju je podmornica št. 100 uničila grško podmornico »Cassiope«, ki je bila v anglijski službi ter privlekla del posadke kot ujetnike.

Preteklo noč so hitra nemška bojna letala napadla posamezne cilje v Južni Angliji.

Na prostem lovu nad Atlantikom je bilo sestreljeno veliko angleško vodno letalo.

Nuovi successi tedeschi nel Mediterraneo

Tre cacciatorpediniere, una nave frigorifera, un veliero da carico e un vapore affondati presso Gibilterra e nel Tirreno. Tre navi danneggiate. La distruzione di un sommergibile greco nel Mar Egeo.

Dal Quartier generale del Führer 22 settembre. Il Comando Supremo delle Forze Armate comunica:

Sul fronte orientale il nemico ha ieri continuato i suoi attacchi nei punti centrali del settore di Poltava, Roslawij e Smolensk. I suoi attacchi di sfondamento condotti con considerevoli forze sono stati frustrati.

Nelle acque del capo nord cacciatori e bombardieri tedeschi assieme alla controaerea di un convoglio hanno abbattuto 21 apparecchi sovietici su 38 attaccanti.

Sul fronte dell'Italia meridionale si verificavano soltanto azioni locali.

Ribelli sloveni uniti a comunisti italiani ed a gruppi di bande della zona eresia, sfruttando il tradimento di Badoglio hanno tentato di impadronirsi del potere nella Venezia orientale, in Istria e nella Slovenia. Truppe tedesche col concorso di forze nazionali fasciste e di volontari locali, occupavano le località più importanti ed i saccheggiatori.

Nella zona del Mediterraneo centrale la

Luftwaffe ripetutamente attaccava con buon esito campi di aviazione, colonne in marcia e posizioni nemiche distruggendo 2 grandi Mas.

Presso Gibilterra i nostri sommergibili affondavano 3 cacciatorpediniere nemici, colpivano con siluro un frigorifero fortemente scortato e distruggevano un veliero da trasporto come pure un apparecchio nemico.

Nel Tirreno Unità della Marina da guerra affondavano un piroscafo di 14.500 tonnellate del governo di Badoglio passato al nemico, danneggiando gravemente anche una grande nave e così pure un posamine e una piccola unità da guerra.

Nell'Egeo un caccia antisommergibile distruggeva il sommergibile greco »Cassiope« al servizio inglese catturando una parte dell'equipaggio.

Nella scorsa notte apparecchi veloci da combattimento tedeschi attaccavano singoli obiettivi nell'Inghilterra meridionale.

Nell'Atlantico veniva abbattuto isolatamente un grande idrovolante inglese.

Zgodovinski paberki

23. kilmorca:

I. 1845. je umrl v Celovcu literat in mecen Matija Ahacelj, rojen dne 21. februarja 1779. v Gorenčah v gornjem Rožu. Solal se je v Rožek, pri Sv. Jakobu in v Celovcu, kjer je postal l. 1801 suplent, šest let kasneje profesor. Pošitnice je preživljal navadno v rojstnem kraju, kjer je občasno z Andražem in zvečer tudi za Drabovnjaka. Na njegovo narodno zavest sta vplivala posebno Japelj in Jarnik. Po kulturno-političnem nazoru je bil Ahacelj zaveden katolik in nasprotnik jožefinizma. Kot tajnik Koroškega društva za pospeševanje poljedelstva in obrtništva je bil trudil za ljudsko prosveto in skrbel za gospodarski napredek. Bil je velik človekoljub in voditelj celovškega slovenskega krožka, iz katerega je zrastle Slovence, kot največji mecen svoje dobe na Koroškem ima tudi velike zasluge za prebujo narodne zavesti. Izdal in založil je Pesme po Koroškim lno Stajerskim znane, enokoljko popravljene lno na novo zložene. To so večinoma pesmi novinec, največ jih je prispeval Ahacelj. Opevajo jutranjo in večerno razpoloženje, dobro voljo, letne čase, hvala različnih stanov, vzdihovanje po mladosti, po večini so brez poetičnega doživljanja.

Iz kulturnega življenja

K zgodovini nemške umetnosti. Zanimiva knjiga o nemški umetnosti v letih 814-1373 je izšla, Seemann, Leipzig, pod naslovom: »Von Wesen und Werden deutscher Formen«, ki jo je pisal redni profesor umetnostne zgodovine v Berlinu Wilhelm Pinder. Izšli so že trije zvezki teksta, sedaj pa tudi prvi zvezek slik, ki naj tekste ponazarja in obsega nad 400 podob plastike iz časa Karolingov, Ottonov, Staufovcev od l. 814 do l. 1273, čas, ki velja za dobo velike nemške

umetnosti. Če je umetnost Karolingov nudila še skupno podlago tako za nemško kakor francosko umetnost, se je z naslednjimi dobami vedno bolj ustvarjal tipični nemški slog ter je pod Staufovci dosegel naravnost klasično vrednost narodne nemške umetnosti tako v stavbarstvu kakor plastiki sploh. Iz vsega dela diha glavna Pinderjeva misel: da je plastika najbolj nazoren izraz kakšne dobe ter najbolj izraža življenjsko občutje časa. To se vidi, če primerja tip Kristusa na križu iz 11. stol. ali pa nosilca pulta iz 12. stol. z viteškimi človekom 13. stoletja. Proti askezi prejšnjih dob pride v tem času do veljave potrdilo življenja ter želja po lepoti človeškega telesa. Tako knjiga vsebuje zanimivo zbirko srednjeveškega kiparstva pa tudi stavbarstva, urejena pod geslom slogovnega in življenjskega razvoja velike nemške likovne umetnosti.

Šolske vesti

— Prijave za šolski zbor Glasbene Matice sprejema do 28. l. m. pisarna Glasbene Matice. Pook bo vodil ravnatelj Polje in je brezplačen. Matica vabi mladino, da se v velikem številu vpiše v šolski zbor.

— I. dekliska meščanska šola v Ljubljani (Prule). Popravni izpiti za opravičeno izostale učence bodo še v soboto, 23. septembra, ob 8. — Upraviteljstvo.

— Na I. mešani meščanski šoli na Viču bo vpisovanje dne 1. 2. 4. in 5. oktobra vsakrat od 8-12. Navodila za vpis so objavljena v oglasni skrinjici ob vhodu v šolsko poslopje.

— Odločanje srednjih valov na vašem radiu aparatu nam izvrši vestno in hitro tiskano »Everest«, Prešernova 44.

— Lekarna. Nočno službo imajo lekarnarje: Piccoli, Bleiweisova cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62, in mr. Gariš, Moste, Zaloška cesta 47.

Naročajte 'Slovenca'!

Koledar

Četrtek, 23. kilmorca: Lunis, papež in mučenec; Tekla, devica in mučenica; Ksan-tipa, sveta žena; Sozij, mučenec.

Petek, 24. kilmorca: Marija, rešiteljica jetnikov; Gerard, škof in mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zapala gospa Ivana Zrimšek, vdova po finančnemu nadpazniku. Pogreb bo v petek, 24. septembra, ob pol treh popoldne iz kapelice av. Janeza na Zalah na pokopališču k Sv. Križu.

† V Ljubljanski splošni bolnišnici je v sredo jutraj umrl Marinko Drago, dijak 8. gimnazije v Novem mestu. Pogreb pokojnega bo v petek, 24. t. m. ob 16 z Zal na pokopališču k Sv. Križu. Maša zadušnica bo v soboto ob 8 jutraj v cerkvi sv. Jakoba.

Naj jima svetli vočna luč, zalujočim naše iskreno sožalje!

Radio Ljubljana

dnevni spored za 23. september:

8.30-9 Jutranji pozdrav — 9-9.30 Poročila v nemščini in slovenščini, naredba in objave v nemščini in slovenščini — 12.30-12.35 Prekinitev oddaje — 12.35-12.40 Uvod — 12.40-12.50 Poročila v nemščini in slovenščini, naredba in objave v nemščini in slovenščini — 12.50-13.15 Poročila v nemščini, naredba in objave v nemščini, slovenščini in italijanščini — 13.15-13.30 Narodna glasba, igra radijske orkester, vodi dirigent D. M. Sijanc: Furčič, Korčič, Dolinar-Bernard: V jutranji zarij. Parma: Bela Ljubljana, Ipavec: Eliska, polka. Jakl: V veseli družbi. Gregor: Saj si sama kriva, valček iz opere »Erika«. Parma: Korčič: 15 Poročila nemškega vrhovnega poveljstva — Prekinitev oddaje do 17 — 17-17.15 Poročila v nemščini, naredba in objave v nemščini, slovenščini in italijanščini — 17.15-18 Proslavna glasbenega programa — 18-19 Prekinitev oddaje — 19-19.30 Operno glasbo izvaja radijski orkester, vodi dirigent D. M. Sijanc: 19.30-19.50 Poročila v slovenščini, poročila nemškega vrhovnega poveljstva v italijanščini, naredba in objave v nemščini, slovenščini in italijanščini — 19.50-20 Mala medija — 20-20.20 Poročila v nemščini — 20.20-21 Prenos sporeda beogradske vojaške oddaje postaje — Konec oddaje.

Naročajte roman »Ivanhoe«!

22-41

KINO MATICA

Leny Marenbach, Rudolf Prack in Paul Kemp — v največjem elrskem filmu letošnje sezone

»ŽENSKA MED ZVERMI«

!Atraktivno, klovni in moderna glasba! Predstave dnevno ob 15. in 17. ur. Ob nedeljah matineja ob 10.30.

27-30

KINO SLOGA

Sijajna veseloigra s nadvse priljubljenim komikom HANSON MOSERJEM v glavni vlogi. Pica, glasba, petje in nepretrgana vrsta zabavnih prizorov

KAM GREVA GOSPA?

Sodelujejo Carola Höhn, Claudio Gora, Maria Andergast.

Predstave ob delavnikih samo ob 15. 17.

22-21

KINO UNION

Krasna napeta ljubzenska drama, ki so odigrava v pariskem velomestu

»ŠOFERJEVA HČI«

V glavnih vlogah znameniti Harry Baur in René Saint Cyr.

PREDSTAVE ob 15.30 in 17.30!

MALI OGLASI

POSTREZNICO za posravljanje pisarniških prostorov in drago, sprejemno, nudimo v upravo »Slovenca« pod »Postenje« št. 6414.

Prostor za hrambo AVTOMOBILA izjem. Naslov v upravi »Slova« pod 6410.

OPOZORILO! GG. profesorji, zdravniki, pravniki, tehničarji, trgovci, učitelji, industrijci, gospodarstveniki, obrtniki se na upravo »Slova« ter v kratkem dopisu izrazite svoje želje. Znanstvenik psiholog vam za najbno nagrado ugotovi vaš značaj in iz tega pove vaš prihodnji razvoj. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Moderne št. 6422. Tajnost zadržana!

Kapim prazne STEKLENICE vseh vrst in dobro plačam. — B. Guštin, Vodnikov trg 2.

PISALNI STROJ dobro ohranjen, kupi Gerovac, Kolodvorska št. 8.

STARE URE žepne in zapetne, že dobro ohranjene, kupim. Janko Jazbec, urarski mojster, Miklošičeva cesta 12.

ZENSKO KOLO dobro ohranjeno, kupim. Poudbe upravi »Slova« pod »Kolo 21« št. 6423. (100

POZOR! POZOR! Za stručno nujno računsko ameriško glasilo, in »Rapid« jelo za nože, »EVEREST«, Prešernova ulica št. 44.

Prodaj nekaj SODOV od 30-50 litrov, primernih za kisel zelje, po zmerni ceni. — B. Guštin, Vodnikov trg 2.

BREZOVE METLE držaje za lopate in omela itd. dobite pri »Gospodarski zvezi«, Bleiweisova cesta 29 in Malatova 10.

ZABOJE vseh velikosti, kakor tudi male sodke, uporabne za zelje, smolno, in 700 litrski sod, zelo ugodno prodam. Gerovac, Kolodvorska ulica št. 8. (1

Umrla nam je naša dobra mati, stara mati, prababica, tatišča in teta, gospa

Zrimšek Ivana

vdova po fin. nadpazniku

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 24. septembra 1943, ob pol treh popoldne iz kapelice sv. Janeza k Sv. Križu.

Priporočamo vam je v molitvi in dober spomin.

Ljubljana, 22. septembra 1943.

Pavla, hči in rodbine Michael in Rudolf Zrimšek ter Willenpart.